

Taller d'Aprofundiment: Medi Ambient, Sostenibilitat i Salut Optativa per a 1r i 2n d'ESO / Curs 2023-24

Introducció

Amb la proposta d'aquesta nova assignatura optativa per a 1r i 2n d'ESO des d'Aire Libre volem adaptar-nos a la realitat de la Lomloe, però també a les nostres característiques organitzatives i pedagògiques, de tal manera que dins del marc normatiu existent puguem continuar desplegant els diferents elements de l'ideari del centre. El caràcter de la Lomloe, amb la proposta d'un currículum però sobretot d'unes situacions d'aprenentatge variades, ens permet donar-li forma a una de les optatives que proposa la llei: Taller d'Aprofundiment.

D'aquesta manera, la proposta de nova optativa en Aire Libre per a 1r i 2n d'ESO és la següent: Taller d'Aprofundiment: Medi Ambient, Sostenibilitat i Salut. Amb ella, podem donar un espai acadèmic a un dels fonaments del nostre ideari, i que si més no des del currículum formal havia quedat una mica arraconat malgrat que des de diverses àrees i activitats extraescolars s'hi treballa.

- Caràcter de l'assignatura: Optativa
- Nom oficial: Taller d'Aprofundiment
- Nom Aire Libre: Taller d'Aprofundiment: Medi Ambient, Sostenibilitat i Salut
- Hores setmanals: 2
- Grups: 1r i 2n d'ESO. L'alumnat es barreja.
- Professorat responsable: Xabier Alemany

Principis generals de l'assignatura

La nostra espècie ha generat una interacció global que està afectant els processos terrestres, i genera unes conseqüències que poden resultar catastròfiques si no es prenen mesures amb caràcter urgent per a pal·liar-les. El canvi climàtic, l'esgotament de recursos, la contaminació, la desertització, la pèrdua de la biodiversitat i altres processos similars es relacionen molt estretament amb els sabers que s'impartiran en aquesta matèria si bé la seua prevenció i conseqüències associades impliquen la pràctica totalitat de les àrees i les matèries del currículum

L'eco-responsabilitat comença per l'aplicació dels principis de sostenibilitat en l'entorn més pròxim de la persona. La problemàtica generada per l'actuació de l'ésser humà sobre el seu entorn ha aconseguit un nivell tal de gravetat que, partint de xicotets impactes de tipus local, ha arribat a generar una incidència a escala planetària que es manifesta en fenòmens tan globals com l'emergència climàtica que ens amenaça

actualment. D'altra banda, inclou la percepció que als problemes globals se'ls pot donar solució prenent les mesures adequades a escala personal i local, com en el cas de la reducció de la capa d'ozó.

L'alumnat ha de ser capaç d'adoptar comportaments en la vida diària que demostrin el seu compromís amb la conservació de les condicions de vida del planeta i el coneixement de l'impacte que les seues actuacions tenen sobre tot el que l'envolta. La reducció del consum energètic i de recursos com l'aigua potable, la disminució dels residus i de la utilització d'elements que els generaran o, en cas d'haver de recórrer a aquests, la seua reutilització i, en última instància, el reciclatge posterior, han de ser les metes per a una ciutadania responsable.

D'altra banda, el consum de productes de proximitat, la reducció del consum de carns i aliments processats, la compra de productes amb menys quantitat d'envasos no retornables i altres comportaments responsables similars, a més dels beneficis associats a les pròpies accions, poden afavorir canvis en els sistemes de producció i, per extensió, en les polítiques de les administracions.

Quant al consum, l'alumnat ha de ser capaç d'aportar proves respecte de quins hàbits són més saludables i quins generen menys quantitat de residus o generen residus susceptibles de ser reciclats, argumentar sobre la base d'aquestes proves i actuar en conseqüència individualment.

La incidència de les accions humanes sobre els ecosistemes, així com els problemes associats, causa de l'actual situació d'emergència climàtica i les mesures paliatives i adaptatives que han de prendre's ja en l'actualitat o en el futur constitueixen elements essencials que requereixen un treball multidisciplinari.

Cal, així mateix, explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 i actuar de manera compromesa amb la transformació de la situació mediambiental del planeta. Per a l'adquisició d'aquests compromisos, ha de produir-se prèviament una reflexió crítica que permeta entendre que cada acció quotidiana individual té un efecte global. Aquesta comprensió estimula el canvi d'hàbits alimentaris i de consum i l'adopció d'accions en pro de l'estalvi i l'eficiència energètica i impulsa l'avanç en el camí de la sostenibilitat ecològica tal com marca l'Agenda 2030. Hem d'incidir, així mateix, en la influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties, la salut i el benestar.

Hem de promocionar el reciclatge, la reducció i la reutilització; la cura del material, equipament i espais; l'ús racional dels recursos, l'economia circular, etc., mitjançant la interacció amb els diversos organismes i entitats socials proactius respecte al medi ambient, així com participant en campanyes municipals i de diferents associacions de millora de l'entorn urbà i natural; en projectes socials i humanitaris, etc. Així, l'alumnat comprén que, a més de modificar els hàbits de conducta poc sostenibles relacionats amb el consum i l'ús abusiu de recursos, ha d'implicar-se en la protecció de la naturalesa i conservació de la diversitat dels ecosistemes, i que cal transformar la relació que com a espècie hem establert amb la resta d'espècies animals, canviant la perspectiva de dominació per una altra de convivència i respecte. Entén, en definitiva, que és vital per a la nostra supervivència establir una relació saludable amb el planeta i que, si el cuidem, ens cuidem.